

planned devel-
 oments of develop-
 mental area, Wage-

ng tot ontwik-

on in develop-
 ment. Cases from

women's mind
 search Project
 bo, Leiden.
 on of women,
 eties, London.
 he influence of
 their house-
 analysis in Am-

701 AW Wage-

, Laos.

telematica. To-
 rmatietechnol-

or teleshopping.

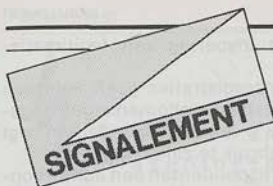
7. Teleshopping,
 In: Economisch
 7) pp. 952-955.
 computer, pos-
 voor de Neder-
 vember 1986 in

88. Elektronisch
 pping. Achter-
 voor een goede
 ch betalingsver-
 ca en recht deel

ica, wat is dat?
 olieke Universi-

5. Postorderbed-
 t door de Sticht-
 erzoek, Utrecht.

0 (4) oktober 1989

Prijkaartje Dekker

Op verzoek van het Landelijk Patiënten/Consumenten Platform heeft SWOKA de gevolgen van de herziening van het stelsel van ziektekostenverzekering voor de verschillende fasen in kaart gebracht. Volgens de huidige regeringsplannen komt er een verplichte basisverzekering voor iedereen, die 85% van de ziektekosten dekt. Het resterende deel valt onder een vrijwillige aanvullende verzekering.

SWOKA heeft vooral aandacht geschonken aan de samenhang tussen de mate van gebruik van zorgvoorzieningen en de door de consument te dragen lasten. Uit het onderzoek blijkt dat er tussen consumenten, die vanwege hun gezondheid veel gebruik moeten maken van zorgvoorzieningen, en de "niet-gebruikers" een koopkrachtverschil van 2% kan ontstaan.

Verder wordt met dit onderzoek de vooronderstelling ondergraven dat iedereen zich ook vrijwillig aanvullend zal verzekeren. De prijs voor het aanvullende pakket zal een belangrijke rol gaan spelen bij de besluitvorming door de consument. De hoogte van de premie hangt echter op haar beurt weer af van het aantal deelnemers. Het gevaar in spiraal te belanden van afnemende verzekeringsgraad en steeds hoger wordende premies, acht SWOKA zeker niet denkbeeldig.

Prijkaartje Dekker, SWOKA 1989. Onderzoeksrapport nr. 72. ISBN 90-6573-077-X(CIP), 65 pagina's, prijs f 24,50. Te bestellen bij SWOKA, Koningin Emmakade 192-195, 2518 JP Den Haag. Tel. 070-469225.

Voorlichting aan achterstandsgroepen

De traditionele voorlichting dringt meestal niet door tot de moeilijk bereikbare achterstandsgroepen in onze samenleving. In binnen- en buitenland wordt gezocht naar oplossingen voor dit probleem. Veelbelovend lijkt daarbij de zogenaamde sociale netwerkbenadering. Hierbij wordt het eigen sociale net-

werk van de doelgroep ingeschakeld bij opzet en uitvoering van een voorlichtingsprogramma. In een buurt worden centrale personen in het netwerk opgespoord en als vrijwilligers geworven voor medewerking aan de voorlichting. Samen met deze personen wordt vervolgens nagegaan aan welke informatie de buurtbewoners behoefte hebben en op welke wijze deze het best kan worden verspreid.

De Werkgroep Energie- en Milieuonderzoek van de Rijksuniversiteit Leiden heeft deze methodiek onderzocht aan de hand van een praktijksituatie. In een woonwijk in Maastricht is nagegaan in hoeverre deze benadering geschikt is voor huishoudelijke en consumentenvoorlichting. In dit geval ging het over voorlichting over verwarmen, ventileren en energiebesparing.

Uit het onderzoek blijkt, dat het buurtgerichte programma er zeer goed in geslaagd is de voorlichtingsboodschap onder de aandacht van een groep moeilijk bereikbaren te brengen. De beoogde effecten van de voorlichting op kennis, meningen en gedrag zijn echter slechts gedeeltelijk gerealiseerd. Het hoogst scoorden de onderwerpen, waarover mondelinge informatie werd verschaft door iemand, die de bewoners persoonlijk kende.

Voorlichting aan achterstandsgroepen via de sociale netwerkbenadering, SWOKA, 1989. Onderzoeksrapport nr. 70. ISBN 90-6573-076-1, 137 pagina's, prijs f 24,50 (incl. verz.k.). Te bestellen bij SWOKA, Koningin Emmakade 192-195, 2518 HJ Den Haag. Tel. 070-469225.

Zicht op een zelfstandig bestaan

Zicht op een zelfstandig bestaan. Emancipatiebeleid in macro-economisch perspectief. Emancipatieraad, 1989. Nadere informatie: ER, Lutherse Burgwal 10, 2512 CB Den Haag.

In dit rapport wordt de huidige arbeidsmarktpositie van vrouwen geschetst en wordt een

kwantitatieve benadering gegeven van de te verwachten ontwikkelingen tot het jaar 2000. Bij ongewijzigd beleid blijft de doelstelling van economische zelfstandigheid voor veel vrouwen buiten bereik, stelt de Emancipatieraad. In het rapport worden enkele beleidsalternatieven uitgewerkt, die de economische zelfstandigheid van de volgende generatie vrouwen sterk zouden kunnen verbeteren. Voorgesteld wordt de kinderopvang minimaal uit te breiden tot 100.000 plaatsen in kinderdagverblijven, tot het jaar 2000 ieder jaar 10.000 vrouwen extra om-, her- en bij te scholen, de arbeidstijd met 10% extra te verkorten tot het jaar 2000, 200.000 voltijdbanen om te zetten in deeltijdbanen, de dubbele belastingvrije som voor alleenverdieners af te schaffen voor de volgende generatie, een individuele RWW-uitkering te geven aan deze generatie en verder positieve actie krachtig te stimuleren.

Deze maatregelen leiden, vergeleken met een scenario met ongewijzigd beleid tot een toename van de vrouwelijke beroepsbevolking, een toename van de werkgelegenheid, een vergroting van het actieve deel van de bevolking en daarmee tot een verbreding van het economisch draagvlak. Voor productie en produktiviteit zijn gunstige effecten te verwachten, behalve bij arbeidstijdverkorting. In het "midden-scenario" neemt de werkloosheid toe met 60.000 personen door uitbreiding van de kinderopvang en individualisering, doch arbeidstijdverkorting en uitbreiding van deeltijdwerk doen de werkloosheid met 140.000 à 170.000 personen verminderen. De conclusie luidt dat invoering van dit pakket beleidsmaatregelen de economische zelfstandigheid van vooral de volgende generatie ten goede zal komen, terwijl de economische effecten over het algemeen gunstig genoemd kunnen worden.

Privacy doorgelicht

SWOKA heeft in samenwerking met de Stichting *Waakzaamheid Persoonsregistratie* (SWP) een onderzoek gedaan naar de privacy-beleving van de Nederlandse burger. Het onderzoek toont aan dat privacy een door de burger hoog gewaardeerd goed is. De onderzoeksresultaten ondersteunen het algemene beeld dat negatieve privacybeleving vooral te maken heeft met de toenemende ondoorzichtigheid van het verschijnsel persoonsregistratie. Aantasting van de privacy wordt vooral verwacht als gevolg van uitwisseling van persoonlijke gegevens tussen instanties, de automatisering van gegevens, een verplicht AIDS-onderzoek bij het afsluiten van een ver-

zekering en de invoering van legitimatieplicht.

De Wet Persoonsregistraties geeft iedereen recht op inzage in de opgenomen eigen gegevens. Slechts 13% van de respondenten zegt hiervan geen gebruik te zullen maken.

Ook zijn aan de respondenten een aantal concrete situaties voorgelegd van oneigenlijk gebruik van persoonsgegevens. In vier van de vijf situaties werd een dergelijk gebruik afgekeurd.

Nader onderzoek zal moeten aantonen of het gevoel van ongerustheid bij de burger door de invoering van de Wet Persoonsregistraties kan worden weggenomen.

Privacy doorgelicht, SWOKA, 1989. Onderzoeksrapport nr. 71. ISBN 90-6573-075-3, 75 pagina's, prijs f 24,50 (incl. verz.k.), te bestellen bij SWOKA, Koningin Emmakade 192-195, 2518 JP Den Haag. Tel. 070-469225.

Nieuw eisenpakket wasmiddelen

De wasprestatie van wasmiddelen is moeilijk te meten. Voor het keurmerkinstituut IVHA is dat een probleem bij het formuleren van eisen waaraan wasmiddelen moeten voldoen om voor certificatie in aanmerking te komen. SWOKA heeft onderzocht of de prestaties van wasmiddelen beter, gemakkelijker en goedkoper te bepalen zijn dan met de tot dusver gebruikte methodes mogelijk is. Zij ontwikkelde een nieuwe methode, waarbij de prestaties van wasmiddelen bij een klein aantal consumenten thuis bepaald worden, ter aanvulling van het laboratoriumonderzoek. Uit de resultaten bleek, dat het onderzoek bij de consumenten thuis in overeenstemming was met de resultaten van onderzoek in het laboratorium. Deze uitkomst kan van groot belang zijn voor de verbetering en de vereenvoudiging van het produktonderzoek van wasmiddelen. Het IVHA zal de ontwikkelde methode gebruiken voor het samenstellen van een nieuw eisenpakket voor de certificatie van wasmiddelen.

Functievervulling van wasmiddelen, SWOKA, 1989. Onderzoeksrapport nr. 64. ISBN 90-6573-069-9, 66 pagina's, prijs f 20,- (excl. verz.k.), te bestellen bij SWOKA, Koningin Emmakade 192-195, 2518 JP Den Haag. Tel. 070-469225.

SWOKA

Landbouw universiteit
Wageningen

Het agrarisch gezinsbedrijf in Gelderland

S.I. Spijkers-Zwart, 1988. Het Agrarisch gezinsbedrijf in Gelderland. Een verkenning van verandering en maatschappelijk toekomstperspectief. Vakgroep Huishoudkunde Landbouw Universiteit Wageningen, publikatie nr. 33. Nadere informatie: 08370-82088.

Hoe het agrarisch gezinsbedrijf er in de toekomst uit zal zien wordt enerzijds bepaald door ontwikkelingen op technologisch, economisch en politiek terrein, maar is tevens afhankelijk van een aantal sociale processen. In dit rapport is een analyse gemaakt van de belangrijkste aspecten van sociale veranderingen, samengevat in de term individualisering, voor zover ze relevant zijn voor het agrarisch gezinsbedrijf.

De gevolgen van individualisering komen in dit rapport op twee manieren aan de orde. In de eerste plaats is aandacht besteed aan veranderingen in de plattelandssamenleving en de veranderende plaats van agrarische huishoudens en bedrijven daarin. In de tweede plaats is ingegaan op een aantal veranderingen rond huwelijk en gezin en de mogelijke consequenties voor agrarische gezinsbedrijven.

Boerinnen in beeld

Ir. E. J. M. de Groot, 1989. Boerinnen in Beeld. Veranderende opvattingen over boerinnen na de Tweede Wereldoorlog. Vakgroep Huishoudkunde Landbouw Universiteit Wageningen, rapport nr. 6, ISBN 90-6753-147-8, 136 pagina's, prijs f 20,-. Te bestellen bij Vakgroep huishoudkunde LU, Postbus 8060, 6700 DA Wageningen. Tel. 08370-82088.

In dit onderzoek zijn tijdschriften van plattelandsvrouwenorganisaties, standsorganisaties en plattelandsjongerenorganisaties bekeken op de wijze waarop deze aandacht aan boerinnenzaken besteden. Verder zijn 24 interviews gehouden met vertegenwoordigers van genoemde organisaties om de beeldvorming over boerinnen in kaart te brengen. De Groot constateert een verschuiving in de verhouding bedrijfsrol/huisvrouw- en moe-

derrol. Wordt vóór 1970 het meewerken zeker niet aangemoedigd, in de periode erna krijgt de bedrijfsrol van de boerin steeds meer positieve aandacht. Het buitenshuis werken wordt - ook voor de toekomst - voor een boerin echter niet als een reëel alternatief gezien. Het propageren van mede-ondernemerschap heeft nog niet geleid tot het op grote schaal vastleggen van zakelijke afspraken in deze. Een belemmerende factor hierbij is de verwachting dat medeondernemerschap eerder geld lijkt te kosten dan op te brengen. Het kan een extra belasting voor de boerin betekenen als zij meer tijd aan de bedrijfsvoering gaat besteden. Het blijkt dat boerinnen wel bereid zijn om kennis en vaardigheden op het terrein van het bedrijf op te doen, maar of boeren ook bereid zullen zijn een deel van de huishoudelijke taken over te nemen is nog maar zeer de vraag.

NWR

Nationale Woningraad

Een schaaap met vijf poten

Caroline Reij, 1989. Een schaaap met vijf poten. De huismeester in de sociale huursector. NWR, Almere. ISBN 90-5009-065-6, 195 pagina's, prijs f 37,50. Te bestellen bij afdeling publikaties van de Nationale Woningraad, tel. 03240-91222.

Met de toenemende aandacht voor sociaal beheer is ook de huismeester weer in beeld verschenen. Caroline Reij verzamelde de gegevens van 129 woningcorporaties (zowel NWR- als NCIV-leden) met in totaal 411 huismeesters in dienst. Dit onderzoek vormt een onderdeel van een groter opgezette evaluatie van het effect van de inzet van huismeesters. Er bestaan nogal wat verschillen in takenpakket en werkomstandigheden van huismeesters. De meeste huismeesters werken meer dan 36 uur per week en zijn vaak ook in geval van nood buiten "kantooruren" bereikbaar. Ongeveer de helft van de huismeesters uit dit onderzoek woont in het "eigen" complex. Hiermee wordt beoogd de dienstverlening en de sociale controle te vergroten. Dit kan echter voor de huismeester de werkdruk verhogen en de privacy bedreigen, en door de bewoners kan het als bevoogding worden ervaren. Slechts 10% werkt in de zoge-

legitimatie-
eefst iedereen
n eigen gege-
ndenten zegt
naken.
en aantal con-
neigenlijk ge-
n vier van de
gebruik afge-

ntonen of het
urger door de
nsregistraties

1989. Onder-
i73-075-3, 75
z.k.), te bestel-
makade 192-
70-469225.

len is moeilijk
stituut IVHA is
eren van eisen
n voldoen om
ng te komen.
prestaties van
ijker en goed-
de tot dusver
is. Zij ontwik-
aarbij de pres-
n klein aantal
orden, ter aan-
derzoek. Uit de
zoek bij de con-
temming was
iek in het labo-
n groot belang
a vereenvoudi-
k van wasmid-
kelde methode
ellen van een
certificatie van

wasmiddelen,
rapport nr. 64.
pagina's, prijs
en bij SWOKA,
5, 2518 JP Den

SWOKA

naamde probleemcomplexen.

Naast technische taken verrichten veel huismeesters ook sociale taken. Een huismeester moet heel wat in huis hebben om al die uiteenlopende taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Als zo'n "schaap met vijf poten" niet voorhanden is, blijkt een duidelijke keuze voor taakaccenten uitkomst te kunnen bieden.

Een huismeester kan zowel naar de huurders toe als voor de corporatie een belangrijke rol vervullen, de verdeling van de kosten blijkt nogal eens knelpunten op te leveren.

Dat er toekomst zit in het huismeesterschap - en dit geldt zeker ook voor vrouwen - blijkt uit het voornemen van 70% van de corporaties om nog meer huismeesters aan te stellen.

Plaatsingsbeleid

Marjolein van der Tweel (red.), 1989. Plaatsingsbeleid. Woningraad-Extra nr. 48. NWR, Almere. ISBN 90-5009-063-x, 110 pagina's, prijs f 25,-. Te bestellen bij Nationale Woningraad, afdeling publicaties, tel. 03240-91911.

In deze publikatie wordt benadrukt dat plaatsingsbeleid een belangrijk onderdeel van de woonruimteverdeling dient te zijn. De voor- en nadelen van gemengd danwel gescheiden wonen van bevolkingsgroepen naar bijvoorbeeld leeftijd, sociaal-economische status, etniciteit enz., komen uitgebreid aan de orde. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen individueel en collectief moeilijk plaatsbaren. Individueel moeilijk plaatsbaren zijn woningzoekenden of bewoners, die door ernstig wangedrag en/of wanbetaling schade veroorzaken aan de woning of de omwonenden. Bij collectief moeilijk plaatsbaren daarentegen, worden negatieve gedragskenmerken aan leden van de groep toegekend door derden, ongeacht het feitelijke woongedrag. Behalve om moeilijk plaatsbaren gaat het bij plaatsingsbeleid tenslotte ook om de doorsnee woningzoekende. Ook daarvoor geldt, dat gezocht moet worden naar de meest geschikte woonomgeving. Daarom wordt in het boekje aandacht besteed aan zaken als intakegesprekken, informatiestromen, registratie, privacy en plaatsingsnormen.

Groepswonen voor ouderen en gezinszorg

Binnen woongroepen geldt het wederkerigheidsprincipe als het om tijdelijke hulpverle-

ning gaat. Dat geldt zowel voor de persoonlijke verzorging als voor de overname van taken binnen de groep. Wordt bij langdurige ziekte professionele hulp ingeroepen, dan richt de geboden hulp zich op de persoonlijke verzorging, overname van groepstaken is nog allesbehalve vanzelfsprekend. Daarom is het belangrijk dat de Stichting Maatschappelijke Gezinszorg Breda en Omstreken na een lange discussie met het bestuur van "Anders wonen voor ouderen" de volgende verklaring heeft afgegeven:

"De Stichting Maatschappelijke Gezinsverzorging Breda e.o. acht het van groot belang dat initiatieven, als die van "Anders Wonen voor Ouderen" een kans krijgen. De bezuinigingen in zowel de intra- als de extramurale verzorging hebben het noodzakelijk gemaakt te zoeken naar een zo groot mogelijke efficiëntie in de hulpverlening. Concentratie van moderne ouderenwoningen met een aantal gemeenschappelijke faciliteiten verhogen de mogelijkheden voor een efficiënte inzet van de extramurale hulpverlening in grote mate. Wij erkennen dan ook dat de taak, welke een zelfstandige bewoner heeft in de gemeenschappelijke faciliteiten, behoort tot zijn of haar huishouden. In geval van uitval van een zelfstandige bewoner zal, indien een beroep gedaan wordt op onze Instelling, zijn/haar gemeenschappelijke taak (in alle redelijkheid) door ons worden overgenomen, als zijnde behorend tot zijn/haar huishouding." (Uit: Oud en Wijs, Gooiland, Hilversum, 5(21) 1989).

Kos

Jan,
scho
je ou
een t
scho
en K
Wij, j
talen
Jan?
Vade
hard
maai
ker?
Wee
Ja v
Dan
werk
En z
gerin